

**CURRICULUM VITAE
MAATSCHAP OBSERVATORIUM 1995–2017**

Maatschap van beeldend kunstenaars, architect en auteur,
werkzaam op snijvlak van architectuur, landschap en kunst.

Partners:

Geert van de Camp

Andre Dekker

Lieven Poutsma

Ruud Reutelingsperger

- I. SCULPTUUR/ RUIMTELIJKE INRICHTING**
- II. TENTOONSTELLINGEN**
- III. PRIJSVRAGEN/ STUDIES**
- IV. LEZINGEN/WORKSHOPS/ONDERWIJS**
- V. PRIJZEN/ BOEKEN/ CONTACTGEGEVENS**

I. SCULPTUUR EN RUIMTELIJKE INRICHTING

2018

Beverbrug

Uitzichtplatform in de vorm van een beverburcht, intrinsiek onderdeel van de aanleg van een getijdennatuurgebied met zicht op rivier de Noord, natuurgebied De Grote Zaag en de skyline van Rotterdam, als onderdeel van het project River-Art, een serie kunstwerken dat het riviereengebied tussen Rotterdam en Dordrecht ontsluit en mede door Observatorium is ontwikkeld.

* Rijkswaterstaat, Rotterdam

Oostplein Verlicht!

Place-making project ter voorbereiding op ene grootschalige herinrichting van een belangrijk stadsplein, waarbij ontwerpers en kunstenaars lichtobjecten die de geschiedenis en het verborgen belichten op het voetgangersgedeelte van plein. In samenwerking met LG Architecten en belanghebbenden rondom Oostplein.

* Gebiedscommissie Kralingen, Rotterdam

2017

Leuветrappen

Drijvende houten tribunes voor 250 personen met verlichting voor het centraal gelegen deel van de haven nabij Maritiemmuseum en Verwoeste Stad van Zadkine ter verbetering van de binding met de Maas. Het ontwerp baseert op een in onbruik geraakte natuurstenen trap aan de oostzijde van de Leuvehaven.

* Stadsontwikkeling, Rotterdam

Dwarsligger

Een ponton met tunnelvormige opbouw, precies zo lang als de rivier breed is waarmee een tijdelijke brug gemaakt kan worden door dwars op de river te gaan liggen. De brug begeleidt de tien jaar durende stadsvernieuwing langs de Dender in het centrum van de stad. Met omvangrijk inwijdingsprogramma en een publicatie.

* Stad Aalst en Vlaams minister van Cultuur (B)

Warten auf den Fluss

Mobiele houten zigzagbrug met drie dwarsliggende paviljoens voor observatie, evenementen en overnachtingen keert na een zevenjarige reis terug naar Essen.

* Grüne Hauptstadt Europas, Essen (D)

2016

KleinpolderpleinPARK

Eendaagse manifestatie met muziek, yoga en lezingen op een afgesloten oprit van een snelwegknooppunt midden in de stad om aandacht te vragen voor het historisch belang van de architectuur van het knooppunt en een aanzet te geven tot de transformatie naar een park.

* Stichting Kleinpolderpleinpark, Rotterdam

Panoramaparkeerplaats

Cirkelvormig autotransferium van beton en asfalt voor het observeren van vogels en landschap, in het kader van de transformatie van de uiterwaarden van rivier de Vecht tot een Vechtpark ter hoogte van de stad Hardenberg.

* Gemeente Hardenberg

Stoepmaken

In het kader van de ambitie van de gemeente Rotterdam om het stadscentrum meer allure te geven kwamen ondernemers, omwonenden, ambtenaren en ontwerpers om middels een traject van place-making de potenties van het Oostplein te verkennen. Observatorium verschafte een conceptueel raamwerk, tijdelijke ontmoetingsplaatsen en een ambitie voor de toekomst. In samenwerking met LG Architecten en vele kunstenaars.

* Stadsontwikkeling, Rotterdam

Stelling van Diemen

Ter gelegenheid van de revitalisering van bedrijventerreinen De Sniep en Stammerdijk werden twee kunstwerken gerealiseerd die de entrees naar deze terreinen markeren en een verhaal over de geschiedenis van grens tussen stad en land op deze plek vertellen.

* Gemeente Diemen

2015

Nomanslanding

Het festivalpubliek beleefde de oversteek van een havenbekken, waar in WOII een logistiek centrum was. De installatie bestond uit drijvende looppaden en een koepelgebouw, dat tijdens een voorstelling van zang en geluidscomposities zich opende en sloot. In samenwerking met drie curatoren en drie beeldend kunstenaars uit Australië en een regisseur uit Schotland.

* Sydney Foreshore Authority, Urbane Künste Ruhr en Glasgow Life (GB)

Lichthuis

Stalen skelet van een 12 meter hoge vuurtoren op het dak van de Rijks-Artillerie-Inrichting Hembrug aan het IJ, als blikvanger en symbool van de transitie van een Defensie terrein naar een enclave van creatieve industrie. * Gemeente Zaanstad

Zandwacht

Op de dijken van Maasvlakte 2 in de haven van Rotterdam, die door de baggeraars Van Oord en Boskalis op de zee gewonnen werd, groeien duinen aan. Speculaties hoe en waar deze duinen zouden groeien werden het uitgangspunt voor de opdracht om een kroon op het werk en een ontmoetings- en uitzichtpunt te ontwerpen. Drie betonskeletten van drie stadia vormen samen een kathedrale ruimte van 12 meter hoog, 20 meter breed en 40 meter lang.

* Havenbedrijf BV, Rotterdam ism firma's Boskalis en Van Oord

Lippepolderpark

Organisatie en aanleg van een tijdelijk park op een perceel dat zeer geschikt is als park aan de rivier maar uitsluitend als akker gebruikt wordt. Een groot houten paviljoen met een plattegrond in de vorm van het cijfer 8 symboliseert de centrale ligging tussen twee stadsdelen en biedt ruimte aan opvoeringen en ontmoetingen. Programmering van het park is in handen van Freitaube

* Emscher-Lippe Verband en Stadt Dorsten (D)

Zollverein Parkpaviljoens

Vijf paviljoens markeren de entrées van het UNESCO-werelderfgoed Zeche Zollverein als onderdeel van het parkconcept dat door Planergruppe Oberhausen, F1rst-design, Köln en Observatorium ontworpen is. In dit concept werd als onderdeel van de communicatie en voorlichting de portiersloge in ere hersteld. De paviljoens zijn oorden van gastvrijheid te midden van het industrieel labyrint.

* Stiftung Zollverein, Essen (D)

2014

Genothek

Voor de campus van de Maximilian Universität in München werd een spiraalvormige bibliotheek ontworpen, die theoretisch plaatsbiedt aan de 6000 boeken van 1000 bladzijden, die je nodig hebt voor de beschrijving van een menselijk genoom. Door de openheid van de structuur kun je ook vergaderen en ontspannen.

* Staatliches Bauamt, München (D)

Randstadpoort

Een wandel-fiets-uitkijkbrug over de snelweg A9 bij Heemskerk; de brug duidt de discutabele grens van de Randstad aan en markeert de locatie waar het IJ ooit nabij de duinen lag en Holland op zijn smalst was.

* Gemeente Heemskerk

Groot Museumpark

Twee tijdelijke tuinen, een rietallee en een asfaltcirkel, verbeelden tijdens de Museumnacht het concept van een museumpark dat na jaren van krimp zou kunnen groeien. Het voorstel wordt ook middels een tentoonstelling en een publicatie gepresenteerd.

* Het Nieuwe Instituut, Rotterdam

Treatment of the soil

In een verwaarloosd stadspark creëerden stagiaires van Observatorium in 168 uur een semi-omsloten tuin.

* Zielona Góra (PL)

Onvoltooid gedicht

Eendaagse sculptuur, een podium met boekenkasten, spreekbuizen en een schrijver, om de gedachten en woorden van de wandelaars van de Airborne Wandeltocht te collecteren die inspireren tot een herdenkingsgedicht.

* Scarabee, Renkum

Driftplein

Drie sculpturen van hout, steen en staal, die de bouwstijlen van het Drentse platteland symboliseren. Een rustplaats voor de reiziger, wandelaar en fietser op een kruispunt van oude en nieuwe verbindingen en oude en nieuwe landschappen.

* Natuurkunst Drenthe

Newton's Cottage

Tijdelijke houten sculptuur, die de omtrekken van het voormalige sluiswachtershuis weergeeft om aandacht te geven aan restauratiewerkzaamheden van Londense kanalen en sluizen en om het olympisch park met de scheepvaarthistorie te verbinden.

*London Legacy Development Corporation in partnership with the Canal & River Trust (GB)

2013

Sanagare

Binnenkort transformeert een industrieterrein tot een stadscentrum. Anticiperend op de komst van een ziekenhuis en een stadspark werd een oase van zand water en industriële hallen aangelegd, waarin geëxperimenteerd werd met vegetatie en gezondheid.

* Ontwikkelingsmaatschappij SAMOA, Nantes/ SEVE, Nantes (F)

Bloemspiraal

Een 80 meter lange en eenmetertwing hoge spiraal van bloemen als eerste stap om van een plantsoen tot een park te komen in het centrum van Rotterdam. Resultaat van lange bottom-up procedure en samenwerking met gemeente en bewoners.

* Bureau Binnenstad, Rotterdam

Itechyou

Concept voor een techniekgebouw bij een middelbare school, een workshop om leerlingen te betrekken in de ideevorming en de constructie van hangende fictieve kamers aan de gevel als markering en fantasieopwekker.

* Calvijnschool, Rotterdam

Pleintrein

Verblijfsplek op een schoolplein in de vorm van een lange slingerende rij boomstammen, waarop drie plateaus gemonteerd zijn. Informele zit- en speelplaats voor tientallen kinderen.

* Metameer Jenaschool Boxmeer/ BKKC Brabant

Warten auf den Fluss im Holtener Feld

Een 35 meter lange houten zigzagbrug met zes paviljoens voor overnachtingen en evenementen. Symbool voor het landschapsherstel en de herstructurering van het Ruhrgebied. De demontabele brug is in het kader van een residency in de voormalige scheepshal van kunstencentrum Dordtyart gebouwd en geëxposeerd.

* EMSCHERKUNST, Essen (D)/ Dordtyart, Dordrecht

2012

Bloemenspiraal

Na een tijdelijke plaatsing van twee grote houten sculpturen, die een herinrichting van een ongebruikt stadspark voorstelden, worden de ervaringen met de sculptuur, het programma en contacten gebruikt om tot een duurzame verlevendiging met tuinen en bewonersparticipatie te komen.

* Rotterdam Festivals/ Dienst Stadsontwikkeling, Rotterdam

Péage Sauvage

Een sectie snelweg van eikenhout met op- en afritten en een tolpoort markeert de grens tussen wildernis en stad. Het brengt je tot op de rand van het verboden paradijs, biedt uitzicht over de boomtoppen en nodigt uit tot kleine evenementen en educatieve doeleinden. Afmetingen: 200 X 50 meter.

* Estuaire Nantes<>Saint-Nazaire, beeldencollectie langs de Loire (F)

2011

Die Bocht

Bij de herinrichting van knooppunt Kleinpolderplein wordt voorgesteld dat het snelwegencomplex, in tegenstelling tot de plannen, niet afgebroken wordt maar tot park transformeert. Een fly-over voor voetgangers en fietsers en een museumzaal voor verweerde stadssculptuur kondigen dit voorstel aan. KAAT, magazine voor economie en cultuur, wijdt een special aan de herinrichting.

* Dienst Stedenbouw en Volkshuisvesting (dS+V) Rotterdam

Wild-S

Een tijdelijke bos met een houten paviljoen voor een braakliggend terrein van de Philipsfabrieken, waar aan een woon- werkwijk voor de creatieve industrie gewerkt wordt. In het paviljoen vonden exposities en voorstellingen plaats.

* MU Eindhoven ism Trudo, woningcorporatie, Eindhoven

De Vlek

Bijdrage aan het concept van het huttenfestival professionele architecten door middel van de installatie van een depot van tweedehands bouwmaterialen: het bouwen zelf is het onderwerp van het festival, niet alleen de bouwset

* Stichting Huttenfestival en Brabant Culturele Hoofdstad

Villa Vola

Een drie verdiepingen tellende, luxe, modernistische villa alleen voor vogels in een waterrijk natuurgebied, met rondom naoorlogse woonwijken. In samenwerking met Vesta Kroese.

* Volkshuisvesting, Arnhem

2010

Ruïne nr 10

Twee gesloten paviljoens van de oude TBS-kliniek werden gered van de sloop en ontdaan van enkele muren. De restanten werden aangeheeld en kregen de bestemming van overdekt dorpsplein voor ontmoetingen, sport, spel en tuinkunst. Na oplevering starten de bewoners en verzorgers met de productie van meubels, kunstwerken en tuinarchitectuur.

* Pompekliniek, Zeeland

Festival De Wereld van Witte de With

Het curatorschap van het festival wordt benut om voor een omslag in de programmering te zorgen – van 'kunst uit de musea tijdelijk op straat' naar 'de kunst van de openbare ruimte.'

* Rotterdam Festivals en Stichting De Loodsen

Warten auf den Fluss

Tijdelijke sculptuur om te wachten op de schonere en groenere toekomst van een rivier die nu nog open riool is. Een 38 meter lange zigzag brug over de toekomstige rivierbedding van de Emscher, met drie paviljoens, cultureel programma en overnachtingsmogelijkheid. Het boek *Warten auf den Fluss* plaatst het beeld in de context van de kunst in de openbare ruimte en de rol van kunst bij de landschapsarchitectuur van het Ruhrgebied.

* EMSCHERKUNST.2010, Triennale langs Emscher in het Ruhrgebied (D)

Wagenburg

16 vrachtwagens in een cirkel vormen de muur van een tijdelijk dorp voor 120 kinderen die workshops in kunst volgen en er hun werk presenteren.

* Theater Consol, Gelsenkirchen (D)

Werf Waarheen

Samenwerkingsproject van Observatorium en kunstenaar Milou van Ham: een drijvende werf voor kinderen in het centrum van Slochteren, Groningen voor het aanmeren van zelfgebouwde vloten. De wanden van de werf zijn voorzien van stramiens van gaten waarin met duvels teksten kunnen worden geschreven. Tot stand gekomen door workshops met kinderen.

* Gemeente Slochteren

2009

I Bridge You

Een levende brug bovenop een voetgangerbrug van het winkelcentrum Zuidplein om ondernemende jongeren een kans te geven zich te presenteren en mee te bouwen aan hun woon- en leefomgeving.

* Stichting Kijk op Zuid, Rotterdam

Maak Plaats

Participatiemodel voor herinrichting van openbare ruimte. Ontwerpers, opdrachtgevers, wijkbeheerders en jongeren gaan gezamenlijk op voor een goed plein in Rotterdam, gebruikmakend van 'the Making Of', ruimtelijk ordeningsspel van Buro Venhuizen.

* Yourworld09, Rotterdam

Middenin

Rustplaats voor wandelaars en fietsers die midden in de weilanden staat en het vee als drink- en schuilplaats dient, ihkv netwerk voor recreatie en is tevens een verrijking van het aanbod van een zorgboerderij.

* Kunstenlab, Deventer

Paradertraverse

Parcour van 650 meter lang en deels 5 meter hoog boven het Paradeterrein, boven de bouwput Museumpark, door het Nederlands Architectuur Instituut, inclusief programma over stadsontwikkeling. Bereikbaarheid van theater en museum, in de vorm van catwalk voor kijken en bekeken worden.

* Stichting Parade en NAI, Rotterdam

Randstadbrug

Fietsersbrug met een poortgebouw over de snelweg A9 tussen stad en land, woonwijk Broekpolder en de Stelling van Amsterdam.

* Gemeente Heemskerk, kunstenaar Broekpolder

2007

Dorpsgezicht, Heino

Drie observatiepaviljoens en negen schilderezels op een verhoging in een weiland dat in de dorpskern ligt. Installatie geïnspireerd op schilderij uit 1859 en werkplaats voor het dorpsgezicht 2007, dat door 9 amateurs en meerdere schoolklassen hier gemaakt is. In samenhang met stedenbouwkundig onderzoek van Atelier-Overijssel.

* Provincie Overijssel, Zwolle en Kunst en Cultuur Overijssel, Deventer

Perron Mozaïque

Een perron van steigerbouw en paarse vloerbedekking met drie houten slaapvertrekken op Station Hofplein dat trapsgewijs oploopt tot 13 meter hoogte. Locatie voor popfestival, discussie, overnachting, ontbijt en uitzicht op een onaffe stad.

* Motel Mozaïque en Hofbogen bv, Rotterdam

Expeditie Rotterdam

Pilot van manifestatie rond de effecten van de herstructurering en de vraag van de dienst Stedenbouw en Volkshuisvesting; 'Doen we het goed?' Een programma over verbanden tussen stedenbouw, architectuur, kunst en cultuur.

* dS+V Gemeente Rotterdam

2006

Theater Westerkeijn

Van een kermis naar een plein – een nieuwe inrichting van het centrale Oerolterrein. Met bestaande middelen: tenten, steigers, podia, keukens en terrassen werd van een kermisopstelling een carré-vormig stadsplein gemaakt.

* Oerol, Terschelling

Atalanta

Decor voor hiphop opera van E-Life, Erik Ward Geerlings, Roel Twijnstra en Waanzee bestaande uit een kruising van 2 catwalks van autowrakken, die naar vier stalen deuren leiden.

* HAL4, Rotterdam

Hallenhaus

Stalen sculptuur op een kolenafvalberg langs snelweg in het Ruhrgebied. De hal meet 16 lang, 14 breed en 10 m hoog. Het is een baken in het landschap, een oord voor verstilling en een verwijzing naar de geschiedenis. Het is in samenhang met de landschapsarchitectuur van WES uit Hamburg tot stand gekomen.

* Regional Verband Ruhr, Essen (D)

2006

Manna-monument

Monument voor de voedseldroppings in Rotterdam 1945, bestaande uit honderden stalen kisten, die samen de romp van het vliegtuig vormen, inclusief plaquette en vlaggemast. Geplaatst in Observatorium Nieuw Terbregge.

* Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam, Proper-Stok Groep BV en Bewonersvereniging Terbregge

Zollvereinpavillon

Eerste van een serie entreepaviljoens voor Unesco-werelderfgoed Zollverein. Materiaal en maten van de kolenindustrie, toegepast in de opzet en intimiteit van een arbeidershuis: huis, tuin en stal van ijzer en beton.

* Stiftung Zollverein, Essen (D)

Landschapsprijs Zuid Holland

Spiraalvormige boomkorf met dichtregels en eik die over vijftig jaar met de korf vergroeit – penning met silhouette van Zuidhollandse steden en landschappen

* Provincie Zuid Holland, Den Haag

2005

Radio Zebra FM

Vier hybride maquettes van museum en radiostation met radio-opnamen, in samenwerking met radiostation FunX, Zadkinecollege en basisschool Pijler

* Kinderkunsthal Villa Zebra, Rotterdam

Goudkoorts

Organisatie en inrichting van een beurs voor samenwerking tussen Rotterdamse culturele sector en bedrijfsleven in een arena van trappen en tribunes in Beurs-WTC.

* Rotterdam Festivals, Rotterdam

Het Geheugen van Parijsch

I. Stalen schuur als markering van het winkelcentrum van vinex Parijsch, met op zolder een editie van 13000 kranten van de Culemborgse Courant - geschreven door de kunstenaars - die in 2025 wordt verspreid.

II. Houten vlonders die een discutabele wegversperring omlijsten en kan opbergen.

Beide projecten in samenwerking met Sjaak Langenberg

* Ontwikkelingsmaatschappij Parijsch, Culemborg

Zollvereinpark

Parkontwerp voor Unesco werelderfgoed Zeche Zollverein, inclusief zes entreepaviljoens, in samenwerking met Planergruppe Oberhausen, F1rstdesign Köln en Licht Kunst Licht, Bonn/Berlin

* Entwicklungsgesellschaft Zollverein, Essen (D)

Studio voor familieportret

Glazen huis voor een groot schilderij met houten lijst dat schilderij en studio omkadert - werd gebruikt voor filmopnames van Portrait of Dora Dolz

* Schilder/ keramist Dora Dolz, Rotterdam

2004

Bolwerk Beijerland

Tijdelijke sculptuur, refererend aan Hoeksche Waardse strijd tegen verstedelijking, bestaande uit een theaterruimte van 100 appelkisten op opgespoten land in een privétuin aan de rivier, waarin voorstellingen gehouden werden.

* Poëziefestival Dichterbij de Molen, Zuid-Beijerland

Parkpodium Vathorst

Openluchtpodium bestaande uit vier betonnen woningvloeren met vier verschillende keramiekpatronen, stalen frames en 300 stoelen.

* Heijmans Bouwbedrijf/ Ontwikkelingsbedrijf Vathorst, Amersfoort

2003

Hek voor de Hoeksche Waard

Zuidhollandse Landschapsprijs in de vorm van een stalen hek met dichtregels als luxe entree tot een nieuw krekenslandschap.

* Provincie Zuid Holland, Den Haag

Hoftorenkantoortuin

Buitenkantoor (24 personen) in de binnentuin van een gebouw van Kohn-Pedersen-Fox, inclusief water en licht in gebruik bij Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap Den Haag.

* Rijksgebouwendienst, Den Haag

Melancholie und die Braut

Openluchttheater op een druk verkeersplein, bestaande uit een podium van Dresdense zandsteen, plattenbauplatten, een rood bed en 400 stoelen

* Dresden Postplatz, kunst en stedenbouwmanifestatie (D)

Hotel Diorama

Vijftien winkels in een straat vormen samen een hotel met een lobby, ontbijtzaal en veertien kamers voor de gasten van een festival, die in de etalages overnachten.

* Motel Mozaïque, Rotterdam

Plein voor De Leij

Inrichting van een plein voor gedetineerden, personeel en bezoekers van een gevangenis op de locatie van een concentratiekamp. Gemetselde fundamenten worden bebouwd voor praktijkonderwijs, spel, het houden van dieren, het kweken van groente en een goed gesprek. In 2011 is de gevangenis gesloten en wacht het beeld op hergebruik.

*Justitiële Jeugdinstelling De Leij Vught, Rijksgebouwendienst

Friends will be friends

Theaterdecor van steigers dat door acteurs opgebouwd wordt tijdens de voorstelling en af is als de voorstelling ten einde is.

*Jeugdtheatergroep Rotjong Rotterdam

Berg der Stille

Herinrichting van een steenberg van de mijnindustrie tot een recreatieoord in het Ruhrgebied, hoe kun je zoveel mogelijk bereiken door zo weinig mogelijk te doen/ontwerpen? in samenwerking met Hinnerk Wehberg van WES+Partner, Hamburg

* Landschaftspark NiederRhein Moers

Otium Leinewijk

Sculptuur, geschikt voor aanbouw en verandering in de Groningse Veenkoloniën, die aan een particulier in bruikleen is gegeven; doet dienst als verblijf voor afzondering, rust en studie en vormt toegangspoort tot landschap.

* Semslinie - Kunst in de herinrichting Groningen

2001

Observatorium Nieuw-Terbregge

Omsloten tuin van hergebruikt asfalt met paviljoen en uitzichtpunt van vangrails op geluidswal langs A20. Markering van ene enonieme wijk en landmark voor Rotterdam

* Proper-Stok Woningen BV/ dS+V Rotterdam

II TENTOONSTELLINGEN

2017

Marja Zomer Bilder

Een overzichtstentoonstelling van schilderijen, tekeningen en tromp l'oeils die in twee jaar tijd in en rondom Observatorium's sculptuur Warten auf den Fluss zijn gemaakt.

Grüne Hauptstadt Europas, Essen (D)

Brugwachter

Expositie over Observatorium als kunstenaarsgroep die zich tot stedenbouw en parkaanleg wil verhouden: 'architecture associée avec jardins.'

*Netwerk, Aalst (B)

Moderne Devotie

Een zwevende omsloten tuin van betonnen keerwanden in de uiterwaarden van de IJssel. Ter hoogte van het dorp Oene creëert Observatorium op het land van boer Hassink een ruimte van afzondering, stilte en eenvoud met de titel Moderne Devotie. De titel is ontleend aan de religieuze hervomingsbeweging die in de Middeleeuwen langs de IJssel plaatshad.

*IJsselbiennale, Deventer

Nomanslanding

Een Gesamtkunstwerk rondom de oversteek van een havenbekken waarbij het publiek over water loopt, een geluidscollage op het water ondergaat en muziek-performance aanschouwt in een machinaal aangedreven en bewegende fluisterkoepel. Een reizend kunstwerk in opdracht van Ruhrtriennale, Sydney Foreshore Authority en Glasgow Life in het kader van de herdenkingen van W.O.I. in samenwerking met Eatough, Backe, Turpin en Helyer, kunstenaars uit Schotland en Australië. De laatste opvoering vindt plaats in de epische theaterhal Tramway 1.

* Glasgow Life & Refugee Festival, Glasgow (SCO)

SCHAAL 1:1

De maquette van de Zandwacht wordt tijdens de expositie langzaam onder het zand bedolven, zoals dat gaande is aan de kust van Maasvlakte 2 in de haven van Rotterdam, inclusief lezing over begrip schaal.

* Tentoonstellingsruimte PHK 18, Rotterdam

2016

Arjen Duinker Verzameld Werk

De dichter leest ter inwijding van de Zandwacht als openluchttheater zijn volledige oeuvre van dichtbundels 1980-2016 op een dag op Maasvlakte 2 aan zee.

* Zandwacht, Port of Rotterdam

2015

Oplevering op afstand

Tentoonstelling van kleurenfoto's en keramiekborden over de ecologie en inrichting van Zollverein Park en de ontvangstpaviljoens van Observatorium. Een netwerkbijeenkomst informeert over de relaties, park, kunst, communicatie en erfgoed.

* Goethe-Institut Rotterdam

2014

Newton Cottage

In het Queen Elizabeth Olympic Park ligt verscholen het cultureel erfgoed van de kanalen en sluizen. Een uitvergroott huis van de sluiswachter markeert de plek en biedt er tijdens ene zomer ruimte aan evenementen. Het hout wordt daarna getransformeerd in een nieuw object door studenten houtbewerking uit de omgeving

* London Legacy Development Company, London (GB)

Onvoltooid gedicht

De Airborne wandeltocht, waaraan ± 20.000 mensen meedoen, herinnert aan Operation Market Garden. De vraag om een interactieve installatie te maken resulteerde in een openbare schrijfwerkplaats in de bossen voor

een dichter, die gevoed werd door honderden teksten van wandelaars, die door vier leden van Jong Observatorium werden verzameld.

* Stichting Scarabee, Oosterbeek

2012

ZigZagCity

Deelname aan architectuurfestival aangaande de achterkanten van het Lijnbaan-kwartier. Een reusachig en verstild paviljoen vestigde de aandacht op een nage-noeg onbruikbaar stadspark en een duistere kolonnade werd voorzien van ven-sters. De tuinman zorgde voor kleur, amusement en veiligheid.

* Rotterdam Festivals Rotterdam

* **Regards d'estuaire**

Fototentoonstelling over de beelden van Observatorium en Kawamata voor Estu-aire Nantes<>Saint Nazaire in de energiecentrale van de sponsor Electricité de France

* Fondation EDF, Paris/ Cordemai (F)

2011

Dutch Design Award

Expositie van de finalisten van de Designaward in een glazen kas

* Dutch Design Awards, Eindhoven

(Re)designing Nature

Deelname aan omvangrijke tentoonstelling over actuele vormen van vormgeving met en van natuur in kunst en landschapsarchitectuur. Curatoren: Witzgall, Matz-ner, Meder.

Künstlerhaus Wenen/ Städtische Galerie Bremen (A/D)

2010

Laboratorium De Verstedelijking

Deelname aan een gemeenschappelijk work in progress, dat middels een levende maquette idealen en realiteiten van stedenbouw wil visualiseren.

* Boszoom Solutions Rotterdam

Dutch Design Award

Expositie van de finalisten van de Designaward in een glazen kas

* Dutch Design Awards, Eindhoven

2009

Observations of the present state

Overzichtstentoonstelling van het oeuvre van Observatorium. Een verblijf en een archief in de tentoonstellingsruimte waar gedurende zes weken schrijver Bram Esser het archief van Observatorium bestudeert en verslag uitbrengt van zijn reis langs de beelden en oorden waar Observatorium gewerkt heeft.

* Stroom, Den Haag

2008

Pausa

Een terras aan een kanaal achter de nooduitgang van het Italiaans paviljoen werd getransformeerd tot een openlucht museumzaal. Banken gaven zicht op achter-kant Biënnale of op 19 meter lange foto, die verspreid over meerdere wanden een overzicht van 10 jaar Observatorium toonde.

* Architectuurbiennale, Venetië (I)

Epicentrum

Een studiecél met ligbed, kasten en lessenaar op een fundament van 14 boom-stammen dat schuin naar de hemel gericht staat Sculptuur naast een museum, dat binnen een tentoonstelling wijdt aan de receptie van de grootste inslag op aarde ooit: Tunguska.

* Museum Complex, Krasnoyarsk, (RUS)

On the Road

Theater voor debat en presentaties bij landschapstriënnale Apeldoorn in de vorm van een Amerikaanse parkway, bestaande uit 220 ton gebruikt asfalt uit het Mediapark. ± 200 zitplaatsen op asfalttrappen.

* Fonds BKVB, Amsterdam

Maak ons land

Inrichting van een tentoonstelling/ manifestatie als een werkplaats, die beoogde het grote publiek te betrekken bij de grote opgaven van de ruimtelijke inrichting van Nederland.

* Nederlands Architectuur instituut Rotterdam

2007

PowerPoint

Met metallstud werden de wanden van Berendsengalerie ingebouwd in Restaurant De Unie, zodat een vertrek in een vertrek ontstond. Op de aluminium kolommen werden grote gipsen panelen met foto's van Observatorium projecten bevestigd.

* Architectuurbiennale Power Rotterdam.

Instant Urbanism

Deelname met fotografie van Observatorium Nieuw Terbregge aan een overzichtstentoonstelling van architectuur en kunst sinds 1960 die curator Francesca Ferguson in verband brengt met de beweging Internationale Situationisten.

* Schweizerisches Architektur Museum, Basel (CH)

Dear Malcolm

Deelname aan overzichtstentoonstelling van curator Goan Lim van Rotterdamse kunstenaars die in het buitenland werkzaam zijn. Foto's van Hallenhaus aan A57 in Duitsland en een brief aan M.Kirk in New York, de eigenaar van de Dutchbarn waarvan het Hallenhaus een adaptatie is

* Artstore, Rotterdam

2006 Wild Capital/ Wildes Kapital

Deelname aan groepstentoonstelling over invloed van kapitaal op samenleving: 9 tinnen afgietsels van hersenen in een openstaande bankkluis.

* Kunsthau Dresden (D)

Krater Meerstad

Deelname aan een groepstentoonstelling ter inspiratie van de stedenbouw van Meerstad, een nieuwe stad naast de stad Groningen. Voorstel: op het terrein van de aardgaslokatie in een meer met bouwo en stadsafval een vulkaanlandschap aanleggen.

* Centrum Beeldende Kunst Groningen/ Dienst Landelijk Gebied

2003

Asphalto

Deelname aan expositie over de geschiedenis en kunstzinnige toepassingen van asfalt in stedenbouw en landschapsarchitectuur

* Triennale Milano (I)

Melancholie und die Braut

Openluchttheater op een druk verkeersplein, bestaande uit een podium van Dresdense zandsteen, plattenbauplatten, een rood bed en 400 stoelen

* Dresden Postplatz, kunst en stedenbouwmanifestatie (D)

Sanatorium De Azuren

Sanatorium van 13 blauw-witte bedden onder blauwe bomen voor vermoeide Vinex-bewoners in een oude boomgaard, in samenwerking met Noëlle Cuppens

* Manifestatie 350 jaar Delfts Blauw, Delft

2002

Moonpalace

Landschap van 5000 kartonnen dozen voor een kamerahuis van Mirjam Kuitenbrouwer in de witte-doos-architectuur van Richard Meier

Thematische tentoonstelling Unheim, Anarchitekturen

* Stadthaus Ulm

Woher kommen die Löcher im Konzept

Asfaltinterieur voor Mirjam Kuitenbrouwer, dat dienst doet als modelbouwwerkplaats in het kader van Wereldcongres van Architectuur

* Galerie Wohnmaschine Berlin (D)

Snelwegnest

Stalen skulptuur met vogels en autobanden aan een reclamemast aan de A13 in samenwerking met Interbest Breda

* Beelden in de herfst, Delft

Koto-missie

Banieren en lichtbakken over Surinaamse klederdracht in de Rivierenbuurt

* Kunstenaarsinitiatief Veemvloer Amsterdam

2000

Kantoortuin

Kantoormeubilair voor studenten op sokkels in park Noorderplantsoen

* Centrum Beeldende Kunst Groningen

1999

Netherland, NY - Polder for seclusion in New York Bay

Voorstel voor een nieuwe polder voor rust en afzondering in de baai van New York met 30 inrichtingsvoorstellen van ontwerpers.

* Gallery Frederieke Taylor New York

1998

Waar het landschap begint

Bijdrage aan de tentoonstelling over ruimtelijke inrichting van de Hoeksche Waard

* Nederlands Architectuurinstituut Rotterdam

Verblijf voor de afzondering

42 mensen brengen 24 uur door in een paviljoen, bestaande uit modulaire boekenkasten in de Hoeksche Waard en laten hun bevindingen achter, onderdeel van stedenbouwmanifestatie AIR-Zuidwaarts

* Architecture International Rotterdam

Verzamelde bevindingen

Een tijdelijk paviljoen in een stadstuin, dat dienst doet als archief van Verzamelde Bevindingen uit de Hoeksche Waard.

* Villa Alckmaer, Centrum Beeldende Kunst Rotterdam

1997

Dwelling for Seclusion

45 mensen verblijven 24 uur in een sculptuur, bestaande uit 34 modulaire boekenkasten in het park en laten hun bevindingen achter.

* Snug Harbor Cultural Center New York

Collected Reflections

Archief van verzamelde bevindingen uit de Dwelling for Seclusion

* Art in General New York

Autorenwerkstatt

Negen schrijvers uit Berlijn (o.a. Katrin Dorn, Antje Strubl, Durs Grünbein) gebruiken het Observatorium Berlin als openbare werkplek en laten hun bevindingen achter.

* Peking Kunstaustellungen Berlin

1995

Hotel

34 mensen brengen een nacht in een Observatorium in de galerie door en laten hun bevindingen achter. Het interieur bestaat uit zachte wollen blokken, schilderijen en teksten. Reizende tentoonstelling.

* De Vaalserberg, Rotterdam/ Ziegler, Groningen/ O.S.O, Düsseldorf

IV PRIJSVRAGEN/ STUDIES

2018

Multidisciplinair onderzoek naar de potenties en vormen voor grootschalige inbreiding in het centrum van Den Haag, waar men het Central Innovation District ontwikkelt.

* BNA onderzoek

2017

Waddenland

Ontwerpend onderzoek voor een buitendijkse terp en een natuurzwembad aan de Waddenkust van Friesland in samenwerking met dorp, provincie, natuurorganisaties.

Sense of Place, Holwerd

Gärtenmeile

Ontwerpend onderzoek naar een herinrichting en vormgeving van een stadssnelweg die een ensemble van historische parken en tuinen doorsnijdt

* Freunde Herrenhäuser Gärten, Hannover (D)

BUGA23

Vorbereidende workshop voor een omvangrijke binnenstedelijke transformatie en een tuinenmanifestatie.

* Stadt Mannheim

Binnenregen

Ontwerpend onderzoek naar een methodiek om het hemelwater niet af te voeren maar met het Romeinse impluvium voor stedelijke vernieuwing in te zetten

* Museum Van Bommel-Van Dam, Venlo

Snelweg x stad

Onderzoek naar de toekomst van Rotterdams stedelijke ringweg A20 in samenwerking met vijf andere disciplines. Met publicatie.

* BNA onderzoek

IGA RUHR

Onderzoek naar potenties van internationale tuinententoonstelling in 2025 in het Ruhrgebied in een interdisciplinair team.

* RVR Essen

2015

Week van de stad

Onderzoek naar stilte en stille routes in Amsterdam

* Stad-forum, Amsterdam

2014

Der Grüne Schatten Zollvereins

Een kunstenaarsonderzoek naar de oude en potentiële verbindingen tussen wereldcultuurerfgoed, landschap en omliggende woonwijken

* Urbane Künste Ruhr GmbH, Gelsenkirchen

Passarelle

Studie naar een mobiele voetgangersbrug over een rivier

* Surlésentierdeslauzes, Saint-Mélany

Südtiroler Platz

Prijsvraag herinrichting van een plein met landschapsarchitecten Auböck + Karász

* Stadt Wien

2013

In de Waal

Studie naar inzet van beeldende kunst voor burgerparticipatie bij verlegging van Waal in Nijmegen

* Kunst en Cultuur Gelderland

Distant

Studie naar stedenbouw en architectuur van een kleine nederzetting in een skulpturenpark

* Nikolai Lenivets

2011

Wir bauen uns einen Deich

Studie naar de mogelijkheden om de burgers van Hamburg bewust te maken van de zeedijken en de bescherming tegen het water. In samenwerking met DE URBANISTEN, Rotterdam.

* IBA, Hamburg

Oerset

Ontwerp voor een reizende veerboot, die in de aanloop naar Friesland Culturele Hoofdstad dienst overal in het land heen en weer vaart om verbindingen te maken.

* Stichting Culturele Hoofdstad, Leeuwarden

2010

Brugwachters

Voor een verbinding tussen een pompstation aan de snelweg en het recreatiegebied Midden-Delfland werd een modulair systeem van overdekte bruggen voorgesteld, dat kon uitgroeien tot een pleisterplaats die door omwonenden geëxploiteerd worden.

* Kunstgebouw, Rijswijk

Mooiste plek op aarde

In het kader van een grootschalige herkaveling werd voorgesteld een polder in de polder aan te leggen, die uitsluitend voor stilte en stilstand ontworpen is.

* CBK Utrecht

Gedeelde Domeinen

Concept voor ontwikkeling van voormalige vuilnisbelt van Terschelling: Een tafelberg met een krater dienstbaar aan natuur, badgasten en theatermakers.

* Staatsbosbeheer en Oerol, Terschelling

2008

Chicane

Studie naar een markering van de entree van Vinex Carnisselande. Een cirkelvormige pinetum met sterk reliëf waardoor een asfaltweg slingert.

* Gemeente Barendrecht

2008

Brille für die Brill

Schetsontwerp voor herinrichting vuilstort op de grens van een industrie- en een natuurterrein. Een lemniscaatvormig parcours op een hoogtelijn verbindt twee heuvels en twee domeinen. Niet uitgevoerd.

* Gemeente Schifflangen, Luxemburg

2007

Panoramapark

Rijkswaterstaat wil de A27 verbreden en tot een panoramaroute maken, maar het tracé doorsnijdt historisch erfgoed – Fort Altena van de Hollandse Waterlinie. Observatorium biedt een oplossing aan door het fort te verdubbelen, de omgeving de status van een park te verlenen en een verbindingsbrug als 'landmark' te bouwen. Prijsvraagontwerp, gedeelde eerste prijs. Tentoonstelling en uitwerking van ontwerp volgen. Niet uitgevoerd.

* NBKS, Breda

2006

RDM Expo Circuit/ Boothuis

Drijvende aankomst- en vertrekhal en routing voor werfterrein RDM waar scholen en kennis- en innovatiebedrijven zich zullen vestigen. In samenwerking met Arcadis, Woonbron en Sul Beheer.

* Stadshavens, Rotterdam

Schloss Clooney

Voorstel voor een nieuw stadspaleis in de vergane glorie van een randgemeente van Berlijn. Fundamenten, poort en tuin leggen de basis van de komst van de superster die zijn naam aan Köpenick verbindt.

* Stadtkunstprojekte, Berlin

2005

Randstadsgrens

Ontwerp voor de definitieve zuidgrens van de Randstad op een slibdepot aan de Oude Maas bestaande uit de resten van het te slopen Centraal Station van Rotterdam met wandelpad en reling.

* Gemeente Barendrecht

Leidsche Rhenus

Ontwikkelingsstrategie voor inpassing en exploitatie van archeologische vondsten in Vinex Leidscherijn, in samenwerking met Kees Christiaanse Architecten en Planners.

* Stimuleringsfonds van de Architectuur, Rotterdam **2003**

Wagenpark

Ontwerp voor een stadspark, toegankelijk voor auto's.

* Dog in the backyard Rotterdam

2001

Openbaar kunstbezit

Prijsvraagontwerp voor woningen, tuinen en speelvoorzieningen op terrein van psychiatrische inrichting, i.s.m. Terry van der Heide Architecten en Bosch en Slabbers Landschapsarchitectuur.

* Proper-Stok woningen, Rotterdam

Kulturtankstelle

Prijsvraagontwerp voor een serie cultuurpompstations tussen Maas en Rhein met Erik van Egeraat Architecten en Planergruppe Oberhausen. Concept is later ingebracht bij andere opgave: Parkautobahn

* Euregionale 2003

III LEZINGEN/ WORKSHOPS/ ONDERWIJS

Lezingen

Freundeskreis Zollverein, Essen
IJsselbiennale, Deventer
Wageningen Academy
PHK 18 Rotterdam
Goethe-Institut Rotterdam
Hembrug Zaandam
Lippepolderpark Dorsten
Universita Pisa
Tramway Glasgow
Stadmakercongres Rotterdam
Sculpture International Rotterdam
Het Nieuwe Instituut Rotterdam
Dordtyart, Dordrecht
Sentierdeslauzes, Saint Mélyny
Emscherkunst, Oberhausen
Urbane Künste Gelsenkirchen
HKU Utrecht
Urbane Künste Bochum
Pecha Kucha Amsterdam
Artez Arnhem
Freiraum Münster
Esterni Milano
LAdesignfestival Los Angeles
Environmental Design UC Berkeley
Freiraumplanung TU Wien
Salon Oberhausen
Akademie der Bildenden Künste München
Kaaitheater Brussel
Landschapsarchitectuur TU Delft
Bijhouwerlezing - De Doelen Rotterdam
Theaterfestival Favoriten Dortmund
Koninklijke Academie Den Bosch
Gunpowderpark London
NAi Rotterdam
AKI Enschede
Royal Academy London
Kunsthau Dresden
Europäisches Haus der Stadtkultur Gelsenkirchen
Lighthouse Center for Architecture Glasgow
Visual Seminar Sofia
Hogeschool voor de Kunsten Utrecht
Koninklijke Academie Beeldende Kunst Den Haag
Ruhr Universität Bochum
IVAM Valencia
Urbandrift Berlin
Stadt schafft Landschaft, Potsdam
Museum für Angewandte Kunst Köln
Bonniefantemuseum Maastricht
Zaal De Unie Rotterdam
Public Art Fund New York
Art in General New York

Gastlessen en workshops

Hafen City Universität, Hamburg
Rietveld Academie, Amsterdam

Tramway, Glasgow
Hogeschool Rotterdam
Academie van Bouwkunst Rotterdam
Università di Pisa
Osthang, Darmstadt
Willem de Kooningacademie Rotterdam
Global Parliament of Mayors Den Haag
INSIDE Den Haag
ArtEZ Academie van Bouwkunst Arnhem
Academie van Bouwkunst Rotterdam
Spoorzone Delft
Freiraum Colloquium, Kunstwerke Berlin
Hochschule Ostwestfalen-Lippe Dettmold
Kunstakademie München
California Institute of the Arts Los Angeles
Kunstacademie Ljubljana
Designacademy Eindhoven
College of Art Edinburgh
Akademie St. Joost Breda
Cheops Eindhoven
AKI Enschede
Leibniz Universität Hannover
TU Braunschweig
TU Delft

Openlucht Universiteit

Onderwijsprogramma's voor studenten kunst, architectuur en landschap om de ontwerpfilosofie van Observatorium te testen en ontwikkelen.

2016

Workshop Conversation Space in Buitenplaats Koningsweg, Arnhem
INSIDE, masteropleiding KABK Den Haag
Workshop Future Versilia in Seravezza
DESTeC, University of Pisa

2015

Workshop Grüne Schatten Zollvereins in Essen, Ruhrgebiet
Urbane Künste Ruhr
Workshop Designing Conversations in Buitenplaats Koningsweg, Schaarsbergen
INSIDE, masteropleiding KABK DEN Haag

2014

Workshop Domesticate Me rondom De Hef in Haven van Rotterdam
INSIDE, masteropleiding KABK Den Haag

2013

Tweeweekse workshop in Marseille en Terschelling
Oerol en FAiAR

Sinds 2010

Op locatie: Calvijncollege in Rotterdam, Headlands in San Francisco, Politecnico in Milano, Kunstacademie in Nantes.

2007 - 2009

Op Halde Norddeutschland, een voormalige steenberg van de kolenindustrie, met masters architectuur van TU Eindhoven, bachelors architectuur van TU Wuppertal, kunststudenten van de Gerrit Rietveld Academie, Amsterdam en bachelors architectuur van de Leibniz Universität Hannover.

V PRIJZEN/ BOEKEN/ CONTACTGEGEVENS

PRIJZEN

2014

European Aluminium Award
Section Aluminium for Future Generations

2013

Prix National de la Construction bois
Mention Aménagement extérieur

2011

Dutch Design Award Eindhoven
Finalist categorie ruimtelijk

2009

Dutch Design Award Eindhoven
finalist in categorieën ruimtelijk en interieur buiten

2003

For ever asphalt-prijs categorie vrije expressie
Verenigde Asphaltproducenten van Nederland VBW Asphalt

2001

Bauweltpreis 2001

Architectuurprijs (Kategorie Innenräume) voor Dwelling for Seclusion New York
Tijdschrift Bauwelt en Messe München

BOEKEN

Barbara Köhler, 42 Ansichten zu Warten auf den Fluss, Edition Korrespondenzen,
Wien 2017

Verborgene Landschaft, Japsambooks, Heijningen 2017

Zollverein Park - Staub Stille Spektakel, Walther König, Köln 2017

Der grüne Schatten, Klartext, Essen 2016

Kleinpolderplein, KAAAT-special CBK, Rotterdam 2012

Warten auf den Fluss, Klartext Verlag, Essen 2011

Big Pieces of Time, 010 Publishers, Rotterdam 2010

CONTACT

Maatschap Observatorium

Geert van de Camp (Oss 1962, AKI Enschede)

Andre Dekker (Delft 1956, Pedagogische Academie Rotterdam)

Lieven Poutsma (Hardenberg 1987, Koninklijke Academie Den Haag)

Ruud Reutelingsperger (Sittard 1963, Koninklijke Academie Den Bosch)

Volmarijnstraat 114

NL- 3021 XW Rotterdam

T/F: +31 10 - 276.0502

Bank: Triodos Bank

BIC / Swift Code: TRIONL2U

Rekeningnummer: 198415419

Bank adres: Zeist

IBAN: NL41TRIO 019841.5419

Belastingkantoor: Rotterdam

Belastingnummer: NL850078027B01

DUNS 490036226

WWW.OBSERVATORIUM.ORG